

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-639 від 29 листопада 2017 року

Керівникам департаментів (управлінь)
освіти і науки обласних, Київської
міської державних адміністрацій

Щодо Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами

Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (далі - Порядок та умови надання субвенції) затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88.

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 863 внесені зміни до зазначеною Порядку та умов надання субвенції, якими, зокрема:

- збільшено граничний розмір загальною обсягу субвенції на придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, які дають змогу дитині опанувати навчальну програму, з 20 до 35 відсотків;
- дозволено закупівлю спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для спільного користування, якщо у закладі декілька дітей з особливими освітніми потребами з однаковими нозологіями;
- визначено, що типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для дітей з особливими освітніми потребами буде затверджений наказом МОН та розміщений на офіційному сайті МОН;
- унормовано використання коштів субвенції для учнів спеціальних класів закладів загальної середньої освіти, в якому корекційно-розвиткові заняття визначені не індивідуальною програмою розвитку дитини, а робочим навчальним планом класу (індивідуальним навчальним планом учня);
- доповнено Порядок та умови надання субвенції новими додатками, в яких надано форму Типового договору на проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг), який укладається між керівником закладу загальної середньої освіти або відповідного управління освітою і фахівцем, та Акту приймання проведених (наданих) корекційно-розвиткових занять (послуг).

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 863 дозволено у 2017 році кошти субвенції, що невикористані протягом січня-серпня поточною року, спрямовувати на придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку. При цьому обмеження обсягу коштів на придбання зазначених засобів, встановлене пунктом 4 Порядку та умов надання субвенції, не застосовується.

Враховуючи чисельні звернення до Міністерства з питань використання субвенції з державною бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (далі - субвенція) роз'яснюємо.

1. У пункті 3 Порядку та умов надання субвенції визначено, що субвенція спрямовується на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти (крім шкіл-інтернатів, спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів), санаторних шкіл (шкіл-інтернатів) та навчально-реабілітаційних центрів), а саме дітям сліпим та із зниженим зором, глухим та із зниженим слухом, з тяжкими порушеннями мовлення, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями опорно-руховою апарату, з порушенням інтелектуальною розвитку, із складними порушеннями розвитку (у тому числі з розладами аутичного спектру).

Розподіл субвенції між бюджетами районів, міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад здійснюють обласні та Київська міська держадміністрації пропорційно кількості дітей з особливими освітніми потребами, зазначених у пункті 3 Порядку та умов надання субвенції.

У Законі України «Про державний бюджет України на 2017 рік» (додаток 7) затверджені обсяги міжбюджетних трансфертів окремо для кожного з відповідних місцевих бюджетів за бюджетною програмою 2211220 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами», всього - 2094583 тис. грн. З урахуванням перерозподілу обсягу зазначеної субвенції відповідно до розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 441-р зазначена субвенція розрахована на 9304 осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах, з розрахунку 22512,7 грн на одну дитину.

Слід зазначити, що сума 22.5 тис. грн на одну дитину є розрахунковою. Бюджетний період не співпадає з навчальним роком у школі, і кошти субвенції, затверджені у бюджеті 2017 року, виділені на надання державної підтримки як дітям, які навчалися у січні-травні 2017 року, так і тим, які навчаються у інклюзивних і спеціальних класах з 1 вересня поточного року.

З метою забезпечення надання державної підтримки дітям з особливими освітніми потребами, які прийшли навчатися в інклюзивні і спеціальні класи з 1 вересня поточного року, обласні та Київська міська державні адміністрації повинні здійснити перерозподіл залишків субвенції між бюджетами районів, міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад пропорційно кількості усіх дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних і спеціальних класах.

На майбутнє, враховуючи досвід цього року, вважаємо, що обласні та Київська міська держадміністрації повинна здійснювати перерозподіл субвенції між бюджетами районів, міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад двічі на рік: на початку року - половину обсягу субвенції пропорційно кількості осіб з особливими

освітніми потребами, які навчаються в січні-травні поточною року; а в серпні - другу половину обсягу субвенції, із урахуванням залишків, пропорційно кількості осіб з особливими освітніми потребами, які будуть навчатися в інклюзивних і спеціальних класах з 1 вересня поточного року.

2. У пункті 4 Порядку та умов надання субвенції визначено на оплату яких видатків вона спрямовується, а саме:

- проведення (надання) додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені індивідуальною програмою розвитку для учнів інклюзивних класів та робочим навчальним планом (індивідуальним навчальним планом учня) для учнів спеціальних класів;
- придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, які дають змогу дитині опанувати навчальну програму.

Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 № 872 (із змінами).

Відповідно до цього порядку навчально-виховний процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого навчального плану загальноосвітнього навчального закладу, складеною на основі типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів.

Пунктом 12 цього порядку визначено, що відповідно до індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності на кожну учня з особливими освітніми потребами складається індивідуальна програма розвитку, де зазначається інформація щодо потреб учня, у тому числі щодо технічних пристосувань, додаткових послуг (корекційно-розвиткові заняття), визначених на підставі висновку психолого-медико-педагогічної консультації (інклюзивно-ресурсного центру).

Індивідуальна програма розвитку розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків учня або його законних представників, які й визначають потребу учня щодо навчальної програми, засобів корекції, обладнання та інших засобів, необхідних для опанування навчальної програми.

Тобто, для учнів інклюзивних класів за рахунок цієї субвенції оплачуються усі корекційно-розвиткові заняття, що визначені індивідуальною програмою розвитку.

Щодо проведення корекційно-розвиткових занять у спеціальних класах, то тут є деякі відмінності.

Навчання учнів з особливими освітніми потребами у спеціальних класах врегульовано Положенням про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим наказом

Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 № 1224, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29.12.2010 за № 1412/18707.

Навчально-виховний процес у таких класах здійснюється відповідно до робочою навчального плану, складеного на основі типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичною та (або) розумовою розвитку, у якому зазначений перелік корекційно-розвиткових занять та кількість годин для їх проведення.

Тобто, корекційно-розвиткові заняття, що визначені у типових навчальних планах спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів, є обов'язковою інваріантною складовою, і оплата за їх проведення здійснюється з освітньої субвенції. Оплата праці фахівців, які проводять такі заняття, здійснюється, як і інших вчителів, за тарифікацією.

За рахунок інклюзивної субвенції у спеціальних класах оплачується проведення додаткових, у порівнянні з типовим навчальним планом спеціального загальноосвітнього навчальною закладу, корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені робочим навчальним планом (індивідуальним навчальним планом учня). Тобто, робочий навчальний план спеціального класу може містити ширший перелік корекційно-розвиткових занять (послуг), ніж визначений у типовому навчальному плані спеціального загальноосвітнього навчальною закладу. При цьому зазначаємо, що Примірний перелік додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг) для дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти, наведений у додатку 1 до Порядку та умов надання субвенції включає в себе ширший перелік занять (послуг), ніж визначені у типових навчальних планах спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів.

Оскільки на сьогодні ще не затверджений типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних і спеціальних класах, то при визначені таких засобів слід користуватись Базовим переліком корекційних засобів навчання та реабілітаційного обладнання для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів (класів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11.04.2006 № 289.

3. У пункті 6 Порядку та умов надання субвенції зазначено, що додаткові корекційно-розвиткові заняття (послуги) провадяться (надаються) фахівцями (із числа працівників закладу загальної середньої освіти та у разі потреби - додатково залученими фахівцями), з якими заклад загальної середньої освіти або відповідний орган управління освітою укладають цивільно-правові договори. Зразок Типового договору на проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг) наведений у додатку 3 до Порядку та умов надання субвенції.

Оплата праці зазначених фахівців за проведення (надання) корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені індивідуальною програмою розвитку для учнів інклюзивних класів, та додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені робочим

навчальним планом (індивідуальним навчальним планом учня) для учнів спеціальних класів, здійснюється за ставками погодинної оплати праці працівників усіх галузей економіки за проведення навчальних занять у розмірах, передбачених для доцента або кандидата наук, які проводять навчальні заняття з учнями шкіл, установлені у додатку 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери».

Тривалість групових або індивідуальних корекційно-розвиткових занять для учнів з особливими освітніми потребами визначена у Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.20 № 872. Так, тривалість групового корекційно-розвиткового заняття становить 35-40 хвилин, індивідуального - 20-25 хвилин. При цьому, не зважаючи на скорочену тривалість корекційно-розвиткового заняття, оплата за його проведення здійснюється за годинною ставкою.

Оплата за проведені (надані) корекційно-розвиткові заняття (послуги) здійснюється щомісяця на підставі актів приймання проведених (наданих) корекційно-розвиткових занять (послуг).

4. Відповідно до пункту 9 Порядку та умов надання субвенції обласні та Київська міська держадміністрації подають Міністерству освіти і науки України щокварталу до 10 числа наступного місяця інформацію про використання субвенції за формою, що наведена у додатку 2 до Порядку та умов надання субвенції. Інформацію про використання субвенції просимо надсилати Міністерству (відділ праці та нормативно-інформаційного забезпечення департаменту економіки та фінансування) на електронну адресу makaruk@mon.gov.ua з подальшим її підтвердженням на паперовому носії. В інформації про використання субвенції за IV квартал, яку необхідно надіслати до 10 січня 2018 року, просимо вносити дані про використання субвенції за весь 2017 рік.

Заступник міністра Павло Хобзей